

7.2.1.2. Efter Justitsministeriets opfattelse kan lovbestemmelser om, at en forvaltningsafgørelse først kan indbringes for domstolene, når en administrativ klageadgang har været benyttet, ikke anses for at være en generel hindring af borgernes adgang til domstolene. Det udbredte system af administrative klage- og ankenævn giver borgerne en let og billig adgang til at få prøvet forvaltningsafgørelser på en lang række områder. Efter Justitsministeriets opfattelse kan det i den forbindelse efter en konkret vurdering på det enkelte retsområde være hensigtsmæssigt at bestemme, at den administrative klageadgang skal være udnyttet, før sagen kan indbringes for domstolene. Det må naturligvis forudsætte, at borgeren har reel mulighed for at benytte den administrative klageadgang, og at den administrative klagebehandling ikke tager urimeligt lang tid, men under disse forudsætninger kan et sådant krav om udnyttelse af en administrativ klageadgang efter Justitsministeriets opfattelse ikke anses for betænkeligt.

Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke tilstrækkeligt grundlag for som foreslået af Retsplejerådet generelt at ophæve gældende regler i lovgivningen om, at udnyttelse af en administrativ klageadgang er en betingelse for at kunne indbringe en forvaltningsafgørelse for domstolene.

7.2.2. Nævnsbehandling af privatretlige tvister

7.2.2.1. Der findes et betydeligt antal administrative nævn, der afgør sager af overvejende privatretlig karakter mellem private. Nogle af disse udgør et supplement til domstolene, idet det står parterne frit for at gå direkte til domstolene, hvis de er enige herom. Andre er en som udgangspunkt obligatorisk førsteinstansbehandling, idet der dog for nogle nævns vedkommende findes en såkaldt overspringelsesregel, således at tvisten kan indbringes direkte for domstolene, hvis nævnet ikke har truffet afgørelse inden for en vis frist.

Kompetencen for administrative nævn, der skal afgøre tvister mellem private, bør efter Retsplejerådets opfattelse være begrænset til sager, der ikke frembyder sådan en bevis tvivl, som efter sin karakter bør afklares ved parts- eller vidneforklaringer. Det skyldes, at der efter Retsplejerådets opfattelse ikke ved administrative nævn bør afgives mundtlig forklaring under strafansvar, jf. nærmere pkt. 7.2.4 nedenfor.

Endvidere finder Retsplejerådet, at parter, der er enige om at ville indbringe en tvist af privatretlig karakter direkte for domstolene, kun bør afskæres herfra, hvis der foreligger særlige grunde.

Retsplejerådet bemærker, at forudgående nævnsbehandling af privatretlige tvister i øjeblikket er obligatorisk for så vidt angår Tvistighedsnævnet, husleje-

nævnene, beboerklagenævnene, hegnssynene, vurderingsmænd efter mark- og vejfredsloven, Voldgiftsnævnet vedrørende apoteksovertagelse og voldgiftsnævnene vedrørende forgiftning af honningbier. For huslejenævnene og beboerklagenævnene vedkommende findes der dog en overspringelsesregel, således at tvisten kan indbringes direkte for domstolene, hvis nævnet ikke har truffet afgørelse inden for en vis frist.

Retsplejerådet foreslår, at hvis parterne i en sag, der kan indbringes for et af disse nævn, er enige om at gå direkte til domstolene, skal de have mulighed herfor. Da der imidlertid kan være forskel på parternes mulighed for at overskue sagen, bør der efter Retsplejerådets opfattelse ikke være mulighed for på forhånd at aftale at springe nævnsbehandlingen over. En sådan aftale bør først kunne indgås efter, at tvisten er opstået.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 148-151.

7.2.2.2. Justitsministeriet er enig med Retsplejerådet i, at kompetencen for administrative nævn, der skal afgøre tvister mellem private, ligesom i dag bør være begrænset til sager, der ikke frembyder en bevis tvivl af en sådan kompliceret karakter, som bør afklares ved parts- eller vidneforklaringer.

Justitsministeriet er også enig i, at parterne i en privatretlig tvist, som kan indbringes for et administrativt nævn, bør have mulighed for, når tvisten er opstået, at aftale, at tvisten skal kunne indbringes for domstolene uden at have været behandlet ved nævnet.

Lovforslaget er på denne baggrund udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast i betænkning nr. 1401/2001, jf. dog nedenfor i pkt. 7.2.3.2 om Tvistighedsnævnet.

Der henvises til lovforslagets §§ 63, 64, 78 og 85-87 og bemærkningerne hertil.

7.2.3. Tvangsfuldbyrdelse af nævnsafgørelser i privatretlige tvister

7.2.3.1. Efter Retsplejerådets opfattelse bør afgørelser i privatretlige tvister, der er truffet af et administrativt nævn, herunder Forbrugerklagenævnet, eller af et af de godkendte private klage- og ankenævn, ikke kunne tvangsfuldbyrdes. Retsplejerådet anfører som begrundelse herfor, at de administrative nævn og de godkendte private klage- og ankenævn ikke træffer afgørelse under tilsvarende retsgarantier som domstolene. I nogle nævn medvirker slet ingen jurister. Der kan ikke for nævnene afgives mundtlig forklaring under strafansvar, og det bør der efter Retsplejerådets opfattelse heller ikke være mulighed for, idet dette forudsætter, at atter andre retssikkerhedsgarantier er etable-